

การพัฒนาแบบการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
Development of Models for Curriculum Management and for Organizing
Learning Activities According to the Philosophy of Sufficiency Economy for
Schools under the Office of the Secondary Education Service Area 25

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์¹

Sutum Thummatasananon¹

(Received: March 5, 2019; Revised: July 3, 2019; Accepted: July 4, 2019)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 2) เพื่อพัฒนาแบบการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 การวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำนวน 443 คน ใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) และเปิดตารางสำเร็จรูปของเคจซีมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ศึกษาการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practice) จำนวน 3 โรงเรียนกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ จำนวน 6 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ตอนที่ 2 การตรวจสอบยืนยันความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบฯ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามค่าความเชื่อมั่น อยู่ในระดับ 0.97 แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึก และแบบประเมินฯ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI modified) และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

¹ รองศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Assoc.Prof, Faculty of Education, Mahasarakham University

Corresponding Author E-mail: sutum011728@gmail.com

1. สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) สภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$)

2. รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 แบ่งเป็น 5 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 แนวคิดและหลักการ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 2 องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 สภาพแวดล้อมภายนอก องค์ประกอบที่ 2 ปัจจัยป้อนเข้า องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการ องค์ประกอบที่ 4 ผลผลิต /ผลลัพธ์ องค์ประกอบที่ 5 ข้อมูลป้อนกลับ ส่วนที่ 3 การนำรูปแบบไปใช้ ส่วนที่ 4 การประเมินผล ส่วนที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$) ส่วนความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) ค่า PNI 0.68

คำสำคัญ รูปแบบ. การบริหารจัดการศึกษา.หลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ .หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.

Abstract

The study aimed to: 1) study the current and desirable conditions of the curriculum management and organizing learning activities according to the Philosophy of Sufficiency Economy for the schools under the Office of the Secondary Education Service Area 25; and 2) develop models for curriculum management and for organizing learning activities according to the Philosophy of Sufficiency Economy for schools under the Office of the Secondary Education Service Area 25. The study was divided into 2 phases. Phase 1 dealt with the study of the current and desirable conditions of the curriculum management and organizing learning activities according to the Philosophy of Sufficiency Economy for the schools under the Office of the Secondary Education Service Area 25. The sample consisted of 443 school administrators and teachers under the Office of the Secondary Education Service Area 25, obtained through stratified random sampling, and the sample size was determined according to the Krejcie and Morgan Table. Phase 2 dealt with development of

the models for curriculum management and for organizing learning activities according to the Philosophy of Sufficiency Economy. The process was divided into 2 steps: Step 1 was the study of curriculum management and organizing learning activities according to the Philosophy of Sufficiency Economy in 3 schools with the best practice. The informants were 6 school administrators and academic teachers, obtained through purposive sampling; and Step 2) was the verification of the suitability and possibility of the models for curriculum management and for organizing learning activities. The informants were 9 experts, obtained through purposive sampling. The research tools used in the study consisted of a questionnaire with the reliability of 0.97, an interview form, a record form, and an assessment form. The statistics employed in the analysis of data were the mean, standard deviation, PNI modified, and content analysis. The results were as follows:

1. The current condition of the curriculum management and organizing learning activities according to the Philosophy of Sufficiency Economy for schools under the Office of the Secondary Education Service Area 25, on the whole, was in the high level ($\bar{X} = 3.75$). The desirable condition of the curriculum management and organizing learning activities according to the Philosophy of Sufficiency Economy for schools under the Office of the Secondary Education Service Area 25, on the whole, was in the high level ($\bar{X} = 4.28$).

2. Regarding the models for curriculum management and for organizing learning activities according to the Philosophy of Sufficiency Economy for schools under the Office of the Secondary Education Service Area 25, they were found to be divided into 5 parts: Part 1) concepts, principles and objectives of the model; Part 2) the components of the models for curriculum management and for organizing learning activities according to the Philosophy of Sufficiency Economy were the context, inputs, process, outputs, and feedbacks, Part 3) implementation of the models; Part 4) evaluation; and Part 5) conditions for achievement. The assessment on the suitability of the models for curriculum management and for organizing learning activities according to the Philosophy of sufficiency economy revealed that the models, on the whole, were suitable in the high level ($\bar{X} = 4.62$). Meanwhile, the possibility of the models for curriculum management and for organizing learning activities according to the Philosophy of Sufficiency Economy for schools under the Office of the Secondary Education Service Area 25, on the whole, was in the high level ($\bar{X} = 4.40$ and PNI= 0.68).

Keywords: model, educational management, curriculum and organizing learning activities, the Philosophy of Sufficiency Economy

บทนำ

การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 มีแนวคิดที่ มีความต่อเนื่องจากแนวคิดของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8-11 โดยยังคงยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ที่มุ่งให้ “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” และ “สร้างสมดุลการพัฒนา” ในทุกมิติ แต่การประยุกต์ใช้แนวคิดดังกล่าว และสร้างความมั่นใจว่าการพัฒนาจะเป็นไปในแนวทางที่ยั่งยืนและสร้างความสุขให้กับคนไทย จำเป็นต้องพิจารณาการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในประเทศอย่างรอบด้านและวางจุดยืนในการพัฒนาระยะยาว ภายใต้วิสัยทัศน์ประเทศไทยปี 2570 ซึ่งพิจารณาถึงบริบทการเปลี่ยนแปลงในอนาคต และทุกภาคส่วนในสังคมไทยได้เห็นพ้องร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ปี 2570 ไว้ดังนี้ “คนไทยภาคภูมิใจในความเป็นไทยมีมิตรไมตรีบนวิถีชีวิตแห่งความพอเพียงยึดมั่นในวัฒนธรรมประชาธิปไตยและหลักธรรมาภิบาล การบริการสาธารณะที่ทั่วถึง มีคุณภาพ สังคมมีความปลอดภัยและมั่นคงอยู่ในสภาวะแวดล้อมที่ดี เกื้อกูลและเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน ระบบการผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน อยู่บนฐานทางเศรษฐกิจที่พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในเวทีโลกสามารถอยู่ในประชาคมภูมิภาคและโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554)

กระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานหลักในการพัฒนาคนอันเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศชาติได้เริ่มดำเนินการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษามาตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2549 โดยร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน อาทิ คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษาและเยาวชน โครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานอื่นที่เป็นภาคีร่วมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดนโยบายให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการร่วมดำเนินการโครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา โดยนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งประกอบด้วย หลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข อันได้แก่ หลักความพอประมาณ หลักความมีเหตุผล หลักการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีควบคู่กับมีความรู้และการมีคุณธรรมไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของบุคคล การพัฒนาเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยในอนาคต การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการขับเคลื่อนใน 3 ระดับ คือ ระดับชาติ ระดับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และระดับปฏิบัติการ (ถวัลย์ มาศจรัส, 2554) เมื่อกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกระดับแล้วเมื่อผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำแนวคิดหลักปฏิบัติมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันจนก่อให้เกิดความตระหนักและฝังรากลึกภายในตนเองและผู้อื่นอย่างยั่งยืน กระทรวงศึกษาธิการในฐานะผู้รับผิดชอบการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ได้ร่วมกันกับหน่วยงานในสังกัดและเครือข่ายการขับเคลื่อนทั้งภาครัฐและเอกชนดำเนินการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงการศึกษา โดยคำนึงถึงโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาเครือข่ายและขยายผลการดำเนินงานให้ได้ครอบคลุมทั่วประเทศตามเป้าหมายของโครงการและได้คัดเลือกสถานศึกษาแบบอย่างในการจัดกระบวนการเรียนการสอน และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียงมาส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาต้นแบบดังกล่าวได้พัฒนาและขยายเครือข่ายให้ครอบคลุมเพิ่มมากขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้สนองนโยบายดังกล่าวและน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ และกำหนดยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาโดยส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกโรงเรียนในสังกัด น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาในโรงเรียน จากรายงานผลการดำเนินงานขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาปีงบประมาณ 2558 ของกระทรวงศึกษาธิการ ด้านบริหารจัดการ พบว่า สถานศึกษายังไม่เข้าใจหลักการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา จึงดำเนินการโดยไม่ตรงกับเป้าหมายการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่แท้จริง โดยเฉพาะ ด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนของครู พบว่า ครูไม่เข้าใจการนำมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้นมาจัดทำหน่วยการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนแต่ละช่วงชั้นได้ ด้วยเหตุดังกล่าว ครูจึง ไม่สามารถบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เข้ากับหลักสูตรที่จัดทำขึ้นใช้ในสถานศึกษาได้ครบทุกกลุ่มสาระ กระทั่งยังพบอีกว่าสถานศึกษาบางแห่งเน้นดำเนินการด้านการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ เช่น การปลูก ผัก เลี้ยงปลา เลี้ยงไก่เพียงอย่างเดียว สำหรับในส่วนของด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนยังพบว่า สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีหลักคิด และ หลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงแต่ยังขาดการลงมือปฏิบัติจริง เช่น การออม การทำบัญชี รับ - จ่าย การประหยัด การทำการเกษตร ฯลฯ และจากปัญหาดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการได้เสนอแนะ และแนวทางแก้ไขคือควรให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้บริหารสถานศึกษาครูและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ได้ดำเนินการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา โดยได้ดำเนินการพัฒนาการบริหารจัดการ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการพัฒนาบุคลากร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มาอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามยุทธศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างน้อยสหวิทยาเขตละ 1 ศูนย์ แต่ยังมีสถานศึกษาในสังกัดที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินเป็นสถานศึกษาต้นแบบ โดยเฉพาะด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ การใช้สื่อการเรียนรู้เพื่อบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนการสอน ปัญหาอยู่ที่บริบทของสถานศึกษานั้นมีแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาน้อยเพียงใด และด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ยังไม่มีหลักเกณฑ์แน่นอนที่สามารถชี้ชัดลงไปว่าเนื้อหาวิชาหรือกิจกรรมนั้น เป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง เพียงแต่สามารถเทียบเคียงได้ เท่านั้น สรุปได้ว่า การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ในปัจจุบันยังขาดรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรและการ

จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมกับบริบท (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 25, 2560)

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจจะศึกษาพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษาสามารถนำไปในการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

1) ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร และครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 84 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 2,847 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 443 คน ใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) และเปิดตารางสำเร็จรูปของเคจซีเมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

ตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practice) จำนวน 5 โรงเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบ จำนวน 10 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดการพัฒนารูปแบบ องค์ประกอบรูปแบบ ของพลสุข หิงคานนท์ (2540), สมาน อัสวภูมิ (2537) และดิเรก วรรณเศียร (2545), ประกอบด้วย 1) การศึกษาเอกสารเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย 2) การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 3) การสร้างรูปแบบ 4) ขึ้นตรวจสอบความเหมาะสมความเป็นไปได้ของรูปแบบและในการนำไปใช้ 5) ปรับปรุงและนำเสนอรูปแบบฯ ส่วนองค์ประกอบรูปแบบฯ ประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 แนวคิดและหลักการ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 2 องค์ประกอบของรูปแบบ ส่วนที่ 3 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ ส่วนที่ 4 การประเมินผล ส่วนที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ 2.แนวคิดเชิงระบบ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับสถานศึกษาในฐานะระบบ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีระบบของ Kast and Rosenzweig (1985), Robbins (1990), Lunenburg and Ornstien (2008) Hoy and Miskel (2001), วิจิตร ศรีสอาน (2523), ทองอินทร วงศ์โสธร (2547) ได้องค์ประกอบของระบบ 5 ด้าน ดังนี้ (1) ปัจจัยนำเข้า (2) กระบวนการ (3) ผลผลิต (4) ข้อมูลป้อนกลับ (5) สภาพแวดล้อม เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย

2. นำข้อมูลจาก ระยะที่ 1 มาয়กร่างรูปแบบการบริหารจัดการสรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 (ฉบับที่ 1)

3. นำร่างรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ตรวจสอบยืนยันประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้รูปแบบ ฯ ด้วยวิธีการสนทนากลุ่มย่อย (focus group technique) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ปรับปรุงแก้รูปแบบตามข้อเสนอแนะผู้ทรงคุณวุฒิ ได้รูปแบบฯ (ฉบับสมบูรณ์)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพ ที่พึงประสงค์ฯ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับผ่านการตรวจความตรง ค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 – 1.00 นำไปลองใช้ (try Out) มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.419 – 0.798 และค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ อยู่ในระดับ 0.97

ตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practice) เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง นำข้อมูลจากตอนที่ 1 มาวิเคราะห์ เรียงลำดับความสำคัญของข้อมูล modified priority needs index : PNI modified และนำมาสร้างแบบสัมภาษณ์ ในการศึกษาโรงเรียนที่มีการปฏิบัติ

ที่เป็นเลิศ (best practice)

ระยะที่2 พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เครื่องมือ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ของรูปแบบฯ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น (reliability) เท่ากับ 0.97

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาและครู โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เพื่อขออนุญาตในการจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผ่านตู้ รับ-ส่ง หนังสือราชการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 และติดต่อขอรับคืน โดยใส่คืนที่ตู้ รับ-ส่ง หรือส่งคืนทางไปรษณีย์ (โดยผู้วิจัยแนบซองติดแสตมป์จ่ายหน้าของส่งกลับคืนมา ยังผู้วิจัยส่งคืนทางไปรษณีย์ คิดเป็นร้อยละ 81 และส่งคืนผ่านตู้ รับ-ส่ง หนังสือราชการคิดเป็นร้อยละ 19 โดยได้รับแบบสอบถามคืน 443 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ100

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลโรงเรียนที่ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practice) ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลด้วยตนเอง

3.3 การเก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่มย่อย (focus group technique) ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสนทนากลุ่มตามวันเวลา สถานที่กำหนด ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ การวิเคราะห์องค์ประกอบตัวบ่งชี้ การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 การวิเคราะห์ความเหมาะสมความเป็นไปได้ โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การวิเคราะห์ดัชนีประเมินความต้องการจำเป็นใช้สูตร (modified priority needs index : PNI modified) และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัย

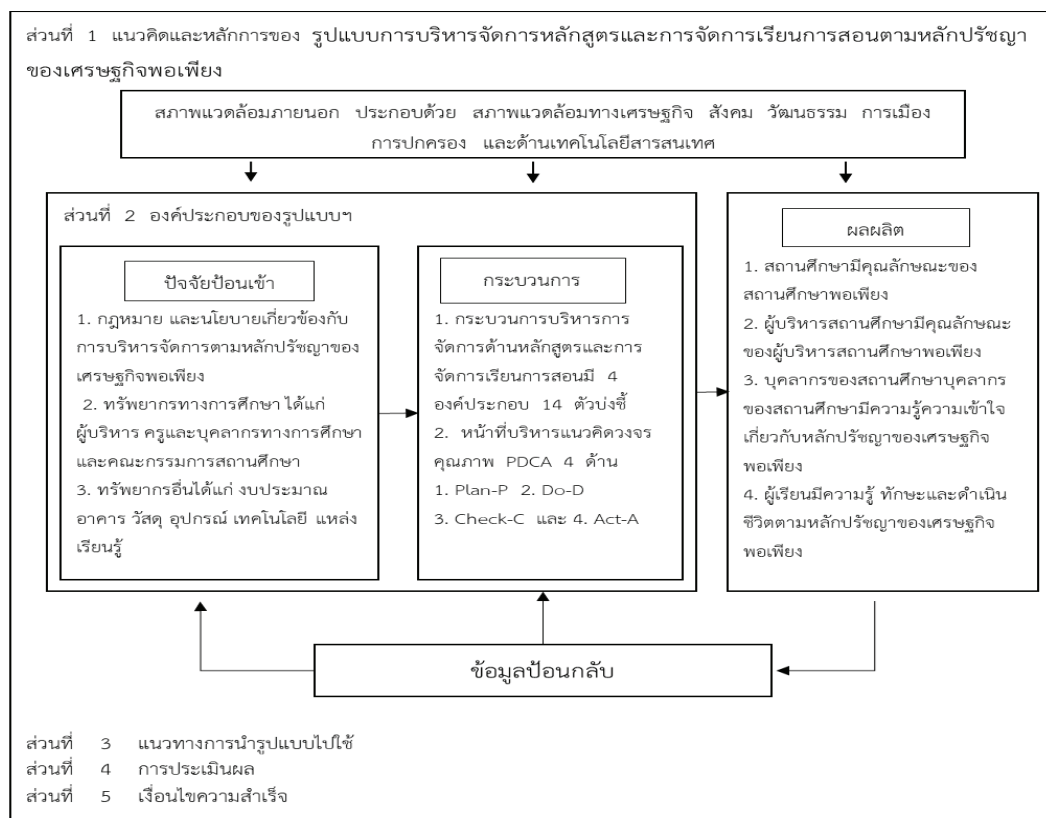
1.ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ข้อ ที่	รายการปฏิบัติ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับความ ต้องการ
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1	หน่วยการเรียนรู้ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	3.80	0.94	มาก	4.52	0.70	มากที่สุด	0.189	1
2	การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่กิจกรรมการเรียนรู้	3.92	1.00	มาก	4.28	0.89	มาก	0.142	3
3	สื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.48	1.01	มาก	4.11	1.00	มาก	0.180	2
4	การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.80	1.02	มาก	3.99	1.07	มาก	0.136	4
โดยรวม		3.75	0.99	มาก	4.28	0.89	มาก	0.647	

จากตาราง 1 พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) สภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) ค่า PNI 0.64

2. รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงฯ แบ่งเป็น 5 ส่วนประกอบด้วยส่วนที่ 1 แนวคิดและหลักการ วัตถุประสงค์ ของรูปแบบฯ ส่วนที่ 2 องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงฯ ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 สภาพแวดล้อมภายนอก องค์ประกอบที่ 2 ปัจจัยป้อนเข้า องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการ องค์ประกอบที่ 4 ผลผลิต/ผลลัพธ์ องค์ประกอบที่ 5 ข้อมูลป้อนกลับ ส่วนที่ 3 การนำรูปแบบไปใช้ ส่วนที่ 4 การประเมินผล ส่วนที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25

3. ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

ที่	รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1	วัตถุประสงค์ แนวคิด และหลักการ	4.67	0.50	มากที่สุด	4.56	0.52	มากที่สุด
2	องค์ประกอบของการบริหารฯ	4.56	0.52	มากที่สุด	4.56	0.52	มากที่สุด
3	แนวทางการนำรูปแบบไปใช้	4.67	0.50	มากที่สุด	4.33	0.52	มาก
4	การประเมินผล	4.67	0.50	มากที่สุด	4.56	0.52	มากที่สุด
5	เงื่อนไขความสำเร็จ	4.67	0.50	มากที่สุด	4.22	0.44	มาก
โดยรวม		4.62	0.29	มากที่สุด	4.40	0.30	มาก

จากตาราง 2 พบว่า รูปแบบการบริหารการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$) ส่วนความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$)

อภิปรายผล

1. สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 โดยรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กระทรวงศึกษาธิการ ให้ความสำคัญกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่ระบบการศึกษาและได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาเป็นลำดับและบรรจุหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ซึ่งสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการปลูกฝัง อบรมบ่มเพาะ สร้างอุปนิสัยอย่างพอเพียงให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน อีกทั้งได้กำหนดเป็นนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งที่กระจายอยู่ทั่วประเทศน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่สถานศึกษาตั้งแต่ปี 2549 จนถึงปัจจุบันเพื่อให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนนักเรียนสามารถน้อมนำวิถีชีวิตของตนเองเข้าสู่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นไปตามศักยภาพของตนเองและลักษณะของภูมิสังคม มีการบูรณาการทั้งในส่วนของการบริหารจัดการ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการพัฒนาบุคลากร และได้กำหนดเป็นโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) สอดคล้องกับเพ็ญญา อธิทองดี (2553) ได้วิจัยเรื่อง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนครินทร์ 2 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับทรงศักดิ์ โฉมเฉลา (2557) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 ผลการวิจัยพบว่า 1.สภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2. สภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.59$)

2. สภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 โดยรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) ทั้งนี้เป็นเพราะว่าสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้กำหนดนโยบายอย่างต่อเนื่องและกำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์ระยะ 3 ปี ตั้งแต่ ปี 2558-2560 มีเป้าหมายให้สถานศึกษาทั่วไปต้องผ่านการประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียงครบทุกแห่ง และให้มีศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียงในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาครบทุกจังหวัดในปี 2558 และครบทุกเขตพื้นที่ การศึกษาภายในปี 2560 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560) ทำให้สถานศึกษาดำเนินการ อย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับขวลิต จันทรศรี (2555) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อ จัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคามเขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการเพื่อจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 3 โดยรวมรายด้านอยู่ใน ระดับมาก สอดคล้องกับ รุ่งฤดี โชติวิเชียร (2557) วิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.87

3. รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงฯ แบ่งเป็น 5 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 แนวคิดและหลักการวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 2 องค์ ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงฯ ประกอบด้วยองค์ประกอบที่ 1 สภาพแวดล้อมภายนอก องค์ประกอบที่ 2 ปัจจัยป้อนเข้า องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการ องค์ประกอบที่ 4 ผลผลิต/ผลลัพธ์ องค์ประกอบที่ 5 ข้อมูลป้อนกลับส่วนที่ 3 การนำรูปแบบไปใช้ ส่วนที่ 4 กระประเมินผล ส่วนที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ และผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง มีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 62$) และความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) อาจเป็นเพราะว่าในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษา ข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเชิงประจักษ์ ที่ถูกต้องชัดเจนสามารถนำมาเป็นรูปแบบการบริหารจัดการตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) ของสถานศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ อย่างถูกต้องตามหลักทฤษฎีและสามารถอธิบายเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษาได้สอดคล้องกับแนวคิดของ พูลสุข หิงคานนท์ (2540) ที่กล่าวไว้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่ดีของรูปแบบต้องมีความสัมพันธ์ของตัวแปรแบบมี โครงสร้าง สามารถใช้การพยากรณ์ผลที่เกิดขึ้นด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์อธิบายปรากฏการณ์เชิงเหตุผล ได้อย่าง ชัดเจนนำไปสู่การสร้างความคิดใหม่ และมีความสอดคล้องกับทฤษฎีที่ทำการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดใน การพัฒนารูปแบบของสมาน อัสวภูมิ (2537) และดิเรก วรรณเศียร (2545) ซึ่งได้กล่าวถึงการพัฒนารูปแบบไว้ ว่าการพัฒนารูปแบบนั้นเริ่มต้นจากการศึกษาหลักการข้อมูลพื้นฐานและองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะสร้างเพื่อ นำผลที่ได้มากำหนด กรอบแนวคิดและร่างรูปแบบจากนั้นออกแบบและนำเสนอรูปแบบใหม่เพื่อให้ได้รูปแบบที่ ดีกว่าเดิมแล้วหาความเชื่อมั่นของรูปแบบ โดยผ่านผู้ทรงคุณวุฒิ และสุดท้ายจะต้องมีการประเมินความ เหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบสอดคล้องกับงานวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวลิต จันทรศรี (2555) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 3 พบว่า การใช้รูปแบบการบริหาร

จัดการเพื่อจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.02) และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.15) และสอดคล้องกับงานวิจัยของภูติศ พัดพิน (2557) วิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่ารูปแบบฯ มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

- 1.1 โรงเรียนควรพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้
- 1.2 โรงเรียนควรใช้หน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงครบทุกชั้นที่เปิดสอน
- 1.3 โรงเรียนควรมีการนิเทศติดตามประเมินผล การนำหน่วยการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 1.4 โรงเรียนควรมีปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ
- 1.5 โรงเรียนควรมีการศึกษา/วิเคราะห์/วิจัย เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 1.6 โรงเรียนควรมีการเผยแพร่หน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถเป็นแบบอย่างได้ทั้งภายใน/ภายนอก

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2.2 ควรศึกษากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *คู่มือประเมินสถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง*.

กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

ชวลิต จันทรศรี. (2555). *การพัฒนาแบบการบริหารจัดการเพื่อจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- ดิเรก วรรณเศียร. (2545). *การพัฒนาแบบจำลองแบบสมบูรณในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*.วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารศึกษา, คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทองอินทร วงศ์โสธร. (2547). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา: ทฤษฎีระบบ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทรงศักดิ์ โฉมเฉลา. (2557). *การศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้และบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. การบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พูลสุข หิงคานนท์. (2540). *การพัฒนารูปแบบการจัดการองค์การของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข*. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญภา อีรทองดี. (2553). *การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2*. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ภูติศ พัดพิน. (2557). *การพัฒนาแบบรูปแบบการจัดการศึกษาสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารศึกษา, คณะครุศาสตร์ .มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- รุ่งฤดี โชติวิเชียร .(2557). *รูปแบบการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต . สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิจิตร ศรีสอาน. (2523). “ปรัชญาและพัฒนาการบริหาร,” ในหลักและระบบการบริหารการศึกษา หน่วย 1-5, เล่ม 1 หน้า 1-24. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *กลยุทธ์การจัดการสถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง)*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11*. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553* กรุงเทพฯ.
- สมาน อัสวภูมิ. (2537). *การพัฒนาแบบรูปแบบการบริหารการประถมศึกษาระดับจังหวัด*. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2548). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- Hoy, W. K. and Miskel, C. G. (2012) *Educational Administration: Theory, Research, and Practice* (6th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Kast, F. E. and Rosenzweig, J. E. (1985). *Organization and Management: A Systems and Contingency Approach* (3 rd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Lunenburg, F. C. and Ornstein, A. C. (2008). *Educational Administration: Concepts and Practices* (5th ed.). Belmont, CA: Wadsworth.
- Robbins, S. and Mukerji, (1990). *Organization Theory: Structure, Design, and Applications* (3rd ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.